

Maksimam Gorkijam — 110

28. martā apritēja 110 gadi, kopš dzimis Maksims Gorkijs — krievu padomju rakstnieks, sociālistiskā reālisma metodes aizsācējs padomju literatūrā.

Maksims Gorkijs dzimis Nižnijnovgorodā strādnieku ģimenē. Agri zaudējis tēvu, tādēļ jau no bērnības gājis svešos ļaudīs pelnīt iztiku. Par rakstnieka bērnību un jaunības gadiem pilnīgu priekšstatu varam gūt, izlasot triloģiju «Bērnība», «Ļaudīs» un «Manas

universitātes»

Maksima Gorkija dzīves ceļu noteica varenu revolucionāro satricinājumu laiks. Viņš redzēja strādnieku kustības pirmos soļus, bija trīs Krievijas revolūciju aculiecinieks un dalībnieks.

Vienā no vispopulārākajiem Maksima Gorkija romāniem «Māte» pirmoreiz literatūrā attēlota proletariāta revolucionārā cīņa par sociālismu un jaunā cilvēka izaugsme.

Maksims Gorkijs pirmoreiz

sociālistiskā reālisma literatūrā ieviesis jaunu marksistiski ļeņinisku cilvēka tēlojuma koncepciju.

Gorkija cilvēks ir garīgi bagāts, pārliecināts par savu sapņu drīzu piepildīšanu, apzinīgi ceļ savu dzīvi pēc jauniem sociālistiskās morāles principiem, kuri veidojušies darba tautas revolucionārajā cīņā.

Rakstnieks savos darbos atsedzis tautas milzīgo radošo spēku, parādījis masu apziņas

mošanos, reakcionāro šķiru degradēšanos.

Maksima Gorkija darbi «Artamonovu uzņēmums», «Kļima Samgina dzīve», lauku stāstu cikls un dramaturģiskā triloģija «Jegors Buličovs un citi», «Dostigajevs un citi», «Rjabiņins un citi» — kā iekšēji vienots veselums sniedz daudzpusīgu Krievijas visu šķiru un starpslāņu dzīves ainu visdažādākajos aspektos pusgadsimta robežās.

Īpašu vietu ieņem romantiški, bet spilgti veidotie Maksima Gorkija agrīnās literatūras darbības posma daiļdarbi — «Vecā Izergila», «Dziesma par

Vanagu» un «Dziesma par Vētrasputnu». Šo darbu literārie tēli veidoti pēc pretstatu principa. Vecās Izergilas nostāstos cietsirdīgais, nesabiedriskais patmīlis Larra pretstatīts cilvēkmīlošajam un nesavtīgajam Danko. «Dziesmu par Vanagu» un «Dziesmu par Vētrasputnu» vieno cīņas un brīves motīvs.

Maksima Gorkija darbu reālistiskais pasaules tēlojums, plašā un savdabīgi veidotā tēlu galerija rada dziļu interesi par lielā rakstnieka dzīvi, daiļradi un centieniem arī mūsdienu lasītājā.

M. ZUBKOVA